

GIDEON FISHER & CO.

Law Offices and Notary

PARLEX INTERNATIONAL LAW GROUP

Dr. Gideon Fisher, LL.M. Cambridge, FCI Arb Member of the New York Bar

Daphna Fisher	Omri Meiri	Nicole Leschov
Ram Toren, Notary	Michal Zelca	Rotem Hakim
Ofer Reznik	Shmuel Avitsror	Shmuel Ronen
Sagi Tene	Ron Shmuel	Daniel Intract
Noa Klau-Levin	Liba Musan Levi	Itay Mordechay
Erez Abuhav	Yaniv Nisenholz	Orian Revacha
Idit Hagler	David Yavorski	Adi Ben Zur Ringel
Shiran Shai	Yodan Kurizki	Yair Asor
Shiri Levy	Boaz Talsky	Yehonatan Talsky
Lior Datz	Avraham Kaner	

ד"ר גדעון פישר, קיימברידג' LL.M., מוסמך לבוררות בינ"ל FCI Arb חבר לשכת עוה"ד בניו-יורק

דפנה פישר	עמרי מאירי	ניקול לשצ'וב
רם תורן, נוטריון	מיכל זלכה	רותם חכים
עופר רזניק	שמואל אביצ'רור	שמואל רונן
שגיא טנא	רון שמואל	דניאל אינטרקט
נעה קלאו לוי	ליבה מוסן לוי	איתי מרדכי
ארז אבוהב	יניב ניסנהולץ	אוריאן רווחה
עידית הגלר	דוד יבורסקי	עדי בן צור רינגל
שירן שי	יודן קוריזקי	יאיר עשור
שירי לוי	בועז טלסקי	יהונתן טלסקי
ליאור דץ	אברהם קנר	

Eldad Ofek	Manger South Branch
Mithkal Samara	Manger North Branch
Yuval Kaplinsky	Consultant

מנהל סניף דרום	אלדד אופק
מנהל סניף צפון	מת'קאל סמארה
יועץ	יובל קפלינסקי

תל אביב, 26 בנובמבר, 2024

תאגידי אנרגיה בישראל - בהשוואה לתאגידי אנרגיה ברחבי העולם

נכתב ע"י ד"ר עו"ד גדעון פישר ועו"ד רותם חכים

על רקע קביעתה של מדינת ישראל לעמידה ביעדים במסגרת המעבר למשק אנרגיה מקיימת, השיקו משרד האנרגיה והתשתיות ומשרד הפנים, את האפשרות להקמת תאגידי אנרגיה ברשויות המקומיות. בהתאם לכך, התפרסם חוזר מנכ"ל משרד הפנים מספר 2.1.3.3¹ החוזר, קובע כללים והנחיות הקמת תאגידי אנרגיה ברשויות המקומיות אשר יהיו בבעלות מלאה של הרשות המקומית או בבעלות חלקית, דהיינו שיתוף בין הרשות המקומית לבין המגזר הפרטי.

תאגידי האנרגיה בישראל

בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד הפנים, תאגידי האנרגיה אשר יוקמו ברשויות המקומיות בישראל יעסקו במגוון תחומים, ובין היתר, בקידום פרויקטים להתייעלות אנרגטית, בהקמה של תשתיות טעינה ציבוריות לרכבים חשמליים ובהקמה של מתקנים לשם ייצור אנרגיה על גבי נכסים של הרשות המקומית.

בשנים האחרונות חלה התקדמות משמעותית בתחום האנרגיה המתחדשת, הכוללת שימוש במגוון טכנולוגיות חדשניות. עם זאת, תאגידי האנרגיה, עתידים להתמודד עם רגולציה מחמירה, שתאתגר את תהליך קידום הפרויקטים והחדשנות בתחום.

¹ חוזר מנכ"ל מספר 2.1.3.3, פעילות הרשויות המקומיות בתחום האנרגיה באמצעות חברות עירוניות. (31.12.23) רא:

https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/mancal-2-1-3-3/he/home_main_ceo-regulations_manca-2-1-3-3-fix.pdf

Parlex offices: USA | China | England | France | Germany | Italy | Spain | Switzerland | Netherlands | Sweden | Austria | Belgium | Cyprus | Luxembourg | Norway | Denmark | Poland | Greece | Turkey | Scotland | Czech Republic | Iceland

Azrieli Center, Triangular Tower, Floors 39 & 40
Tel Aviv 6701101, Israel

TEL: 972-3-6913999
FAX: 972-3-6913998

office@fisher-lawfirm.com
www.fisher-lawfirm.com

GIDEON FISHER & Co.

Law Offices and Notary

PARLEX INTERNATIONAL LAW GROUP

בעקבות ההתפתחויות האחרונות, התפתח תחום דיני האנרגיה המתחדשת, בהובלתם של עורכי הדין המתמחים בתחום. עורכי דין אלה אמונים על מציאת פתרונות יצירתיים ומקצועיים להתמודדות וניהול הבירוקרטיה המורכבת. זאת, לצד אחריות לניסוח הסכמים, הכוללים מנגנונים ייחודיים ומותאמים לתחום זה, הבנת הדינמיקה המשפטית לעומק וקידום פרויקטים, תוך שמירה על מטרות הממשלה, בכלל, ומדיניות משרד האנרגיה והתשתיות, בפרט.

בנוסף, הרגולציה בישראל מספקת מסגרת חוקית, שמטרתה להבטיח אספקת אנרגיה יציבה ובטוחה. דוגמא לכך ניתן למצוא בחוק לעידוד השקעה באנרגיות מתחדשות (הטבות מס בשל הפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת), תשע"ז-2016, אשר מעניק הטבות מס במטרה להגדיל הפקת אנרגיה מתחדשת ולצמצם את תלות המדינה בדלקים פוסיליים (לדוגמת פחם ונפט).

גם בתחום התכנון והבניה קיימת מסגרת חוקית הכוללת, בין היתר, חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, תקנות התכנון והבניה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), תשע"ד-2014 ותוכניות תמ"א, המתעדכנות מעת לעת. דברי חקיקה אלו, לצד דברי חקיקה נוספים, מסדירים את הליכי תכנון מתקני אנרגיה מתחדשת, תוך שמירה על איזון מול הצורך במזעור השפעות סביבתיות של מתקנים אלו. כמו כן, ישנן החלטות ממשלה, חוזרי מנכ"ל של משרדי הממשלה הרלוונטיים ודברי חקיקה נוספים, אשר יחדיו יוצרים מסגרת חוקים לפעילות בתחום האנרגיה המתחדשת.

עם זאת, ניתן להבחין, כי הרגולציה הקיימת בישראל משפיעה באופן שמגביל את ההתפתחות הטבעית והאורגנית של תחום האנרגיה המתחדשת, ואף יתכן כי זו הסיבה לכך שמדינת ישראל מתקדמת בקצב איטי, בהשוואה למדינות אחרות בתחום האנרגיה המתחדשת.

מכאן, שתאגידי האנרגיה שיוקמו בישראל יהיו תאגידי רב תכליתיים, אשר תכליתם לתמוך בהשגת יעדי הממשלה להפחתת פלטות גזי החממה, להניב הכנסות נוספות לרשויות המקומיות וליזום פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת עבור תושבי הרשויות המקומיות במדינת ישראל.

כאמור, תאגידי אלו מצויים במגבלות פוטנציאל הפעולה שלהם ונמצאים תחת פיקוח משרד הפנים. על תאגידי אלה להסתמך על חקיקה, אשר תאפשר יכולת פעולה רחבה למול המגזר הפרטי, במטרה להציע מגוון שירותים מגוון ויעיל לתושבי הרשות המקומית ולהשיא את הרווחים מפעילותם.

תאגידי האנרגיה בחו"ל

במדינות רבות ברחבי העולם חלה צמיחה משמעותית בשימוש במקורות אנרגיה מתחדשת. כך, לדוגמא, במיוחד במדינות יבשת אירופה ובצפון אמריקה. במדינות כמו נורבגיה, דנמרק וגרמניה, הפיתוח של תאגידי, המתמקדים באנרגיה מתחדשת, מתקדם במהירות, כאשר החוקים והרגולציה המקומית תומכים במעבר לאנרגיה ירוקה. מרכז המחקר והמידע של הכנסת פרסם כבר בשנת 2020 מאמר בנושא "אנרגיה מתחדשת בישראל - רקע וסוגיות לדיון", נאמר כי, ערים רבות ברחבי העולם מאמצות מדיניות אנרגטית

Parlex offices: USA | China | England | France | Germany | Italy | Spain | Switzerland | Netherlands | Sweden | Austria | Belgium | Cyprus | Luxembourg | Norway | Denmark | Poland | Greece | Turkey | Scotland | Czech Republic | Iceland

Azrieli Center, Triangular Tower, Floors 39 & 40
Tel Aviv 6701101, Israel

TEL: 972-3-6913999
FAX: 972-3-6913998

office@fisher-lawfirm.com
www.fisher-lawfirm.com

עצמאית, המאפשרת לתאגידים מקומיים להוביל פרויקטים המפחיתים את התלות במקורות אנרגיה מזהמים ובפועל מבטיחים את אספקת כלל מקורות האנרגיה לתושבי העיר.²

דוגמא לכך, ניתן למצוא בעיר מינכן, גרמניה, שם תאגיד האנרגיה SWM, המוחזק בבעלות מלאה של עיריית מינכן, שואף לייצר מספיק חשמל באמצעות אנרגיה ירוקה, כדי לענות על צורכי העיר כולה עד לשנת 2025, לפי הצהרת הנהלת התאגיד באתר החברה.³ תאגיד זה מצליח לחסוך בהוצאות האנרגיה של תושבי העיר והעירייה בהיקפים משמעותיים, ומספק לתושבים עצמאות אנרגטית.

האם מדינת ישראל בדרכה להשיג את יעדיה או מוגבלת בגין רגולציה?

מדינת ישראל נקלעת לא אחת למצב חירום, כדוגמת אי-יציבות פוליטית בשנים האחרונות, מגיפה עולמית ומלחמה שעודנה נמשכת. נושא העצמאות האנרגטית וביזור מקורות האנרגיה הוא קריטי והכרחי לצורך הקטנת הסיכון לפגיעות מקורות האנרגיה בישראל, אשר כיום מוצבים במספר מקומות בודדים, ובכך יוצרים ריכוז יחסי של מקורות האנרגיה.

התקדמות הטכנולוגיה וקיומם של תאגידי אנרגיה ברחבי העולם מעידים, כי ביכולת תאגידים אלו להפוך את תחום האנרגיה המתחדשת בישראל למנוע צמיחה כלכלית, לסייע בהתמודדות עם מצבי חירום ולתמוך בהשגת יעדיה של ממשלת ישראל להפחתת פלטות גזי חממה.

לאור כך, נותרת השאלה, האם ממשלת ישראל תצליח לקדם רגולציה אשר תאפשר ותתמוך בהקמת תאגידי אנרגיה ברשויות המקומיות, כך שפעילותם בתחום האנרגיה המתחדשת, יתקדם ויתפתח באופן דומה למדינות אחרות בעולם.

המעבר למשק אנרגיה מתחדשת בישראל, מחייב התאמה של התאגידים המקומיים, לא רק לחוק המקומי, אלא גם למודלים בינלאומיים, בכדי להבטיח שמדינת ישראל תעמוד ביעדי להפחתת פלטות גזי החממה. על התאגידים המקומיים לבחון את האתגרים וההזדמנויות שמציעה הרגולציה במדינות אחרות, וללמוד מהניסיון הבינלאומי בתחום זה.

- נכתב ע"י **משד עורכי הדין ד"ר גדעון פישר ושות'**, המקדמים השקעות בתחום האנרגיה ואיכות הסביבה, בארץ ובחו"ל, בסיוע מומחים בינ"ל.

נציגי רשויות מקומיות, יזמים וחברות העוסקות בתחום מוזמנים ליצור קשר לקבלת הבהרות ותוספות לאמור כאן.

² "ערים עצמאיות אנרגטית 2024" גרינפיס ישראל (2024), https://www.greenpeace.org/static/planet4-israel-stateless/2024/05/e6a5c84e-greencity_04.pdf

Charlotte Edmond, Sustainable Development - *These 5 global cities are leading the charge to a renewable future*, World Economic Forum (Apr 7, 2021, <https://www.weforum.org/stories/2021/04/renewable-energy-urban-city-emissions/>).

³ Renewable Energy Expansion Offensive, SWM: A COMPANY FOR MUNICH, <https://www.swm.de/english/company>